

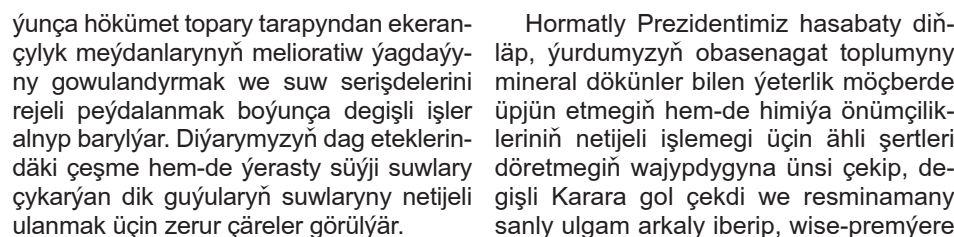

TÜRKMENISTAN

**DÜNYÄDE BMG
TARAPYNDAN YKRAR
EDILEN ILKINJI
BITARAP DÖWLET —
BU BIZIŇ ATA
WATANYMYZ — EZIZ
TÜRKMENISTANDYR!**

Esaslandyryjysy — Türkmenistanyň Ministrler Kabineti

Gündelik gazet. № 283 (30549). 2022-nji ýylyň 29-njy oktýabry. Şenbe.

Pağta hasylynyň gysga wagtda we ýitiş-
syz ýygnaý almak üçin zerur tagallalaryny
edilýändigini, bugdaý ekişiniň agrotehnikä
kadalary laýyklykda dowam etdirilýändi-
gi habar berildi. Şunuň bilen bir hatarda,
Daşoguz we Lebap welaýatlarynda daý-
hanlar köpçülikleýin şaly oragyna, Mary
welaýatynda bolsa gany şugundyrnyň
hasylyny ýygnamağa girdirdiler.

Horatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hasabatı diňläp, obadanagat toplumynyň milli ykdysadyýetimizdäki möhüm ornuny nygtda we ýetisdirdiän pagta hasylynyň öz wagtynda, ýitgisiz ygynap almagy, bugday ekijini bellenilen agrotehnikä möhletler-de tamamlamalyň zerurdygyny belledi. Döwlet Baştutanymyz ýurdumyzyda azyk bolçulygyny üpjün etmek boýunça wezipelerini üstünlüki ýerine yetirilmeginiň ähmiýeti barada aýdyp, şalyňy we gant suşunwrmyny, beýleki öök-bakja ekinlerini biri bolup durýar. Goňşy ýurtlara iberilýän türkmen elektrik energiýasynyň möçberiniň yzgydieri atdirdymagy amala asyrylan işleri netijeli häsiýete ýeđinedine saýatlyk edýär. Şunuň bilen baglylykda, döwlet Baştutanymyzyň garamagyna Energetika ministriginiň «Türkmenenergo» dölet elektroenergetika korporasiýasy bilen Özbegistan Respublikasynyň «Özbegistanyň milli elektrik ulgamlary» paýdarlar jemgyýetiniň arasynda baglaşylan şertnama Kararňy taslamasý hödürilenidi.

Horatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyzyň energiýa ulgamynyň kuwwatlyklaryny yzygiderli artdyrmak bo-

Hormatly Prezidentimiz keňkeräňlik meýdanlarynyň şu üpjünçilik meselelerine hemmetaraflaryň we ylmy esasyda çemeleşilmelidigine ünsi çekip, şunda dünýä tejribesiniň, iň täze usullaryň peýdalanylmagynyň esasy talap bolup durýandygyny belledi hem-de wise-premyere degişli tabşyryklary berdi.

Ministrlr Kabinetiňiň Başlygynyň orunbasary Ç.Purçekow himiýa senagatynyň kärhanalarynyň, hususan-da, oba hojalygy sanly ulgamy arkaly iherdi hem-de resminamanyň ýerine ýetirilişine berk gözegçilikli üpiün etmegi taýsardy.

Ministr Kabinetinin Başlygynyň orunbasary B.Aldayev dokma senagatynyň kärhanalaryny pagta önümleri bilen üpjün etmek boýunça görülen çäreler barada hasabat berdi. Bellileni ýaly, ýurdumyzyň obasenagat toplumyny ammiak selitrasy bilen döň üpjün etmek hem-de onuň importyny aradan aýyrmak boýunça alyny barlyan işleriň çäklerinde «Maryzot» öňümçilik kärhanasynyň durkuny täzelemek we döwrebaplaşdyrmak meýillessirdilär.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hasabaty diňläp, pudagyn öňünde durýan ilkinji nobatdaky wezipeleri kesgitläp, yurdumyzyň oňa hojalyk önümlerini öňündijileri zerur bolan dokümler bilen üpjün etmek maksady bilen, himiýa senagatynyň aňli önümlülik kärhanalarynyň netijeli işini gazanmagyň hem-de işleýän kärhanalary yzygiderli dörebaplaşdymagyň möhümigini aýtdy we bu babatda wise-premyere anyk tabşyryklary berdi.

Sonra wise-premyer dəşyary ýurtlardan zerur bolan himiýa önümlerini satyn almak hem-de daşyary ýurtly hyzmatdaşlar bilen gatnaşyklary ginitelmek boýunça al-np barylyan işler barada hasabat berdi.

Şunuñ bilen baglylykda, döwlet Baştaunymyzyň garmagyna «Türkmenhimiýa» döwlet konserni bilen Özbegistan Respublikasynyň «Navoiy Milling» jogapkärçiligi çäkli jemgyýetiniň arasynda forsforit uny satyn almak barada şertnama baglaşmak hakynda Kararyň taslamasy hödürlendi.

(Dowamy 2-nji sahypadada).

(Dowamy 2-nji sahypada).

**Türkmenistanyň Prezidenti
Türkiýe Respublikasynyň
Prezidentini gutlady**

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow Türkiýe Respublikasynyň Prezidenti Rejep Taýyp Ärdogana we doganlyk türk halkyna ýurduň milli baýramy — Türkiýe Respublikasynyň güni mynasybetli tüýs ýürekden gutlaglaryny, iň gowy arzuwlaryny iberdi.

«Sizin parasatly başutanlygynyňyza Türkije Respublikasy döwlet esaslaryny berkitmekde, halkyň hal-ýagdaýyny gowulardynmadda we ýurduň halkara giňişlikdäki abraýyny ýokarlandyrmakda ulý üstünlikler gazandy» diýip, gutlag hatynda belleniýär. Döwlet Baştutanymyz: «Bz Türkmenistan bilen Türkije Respublikasynyň arasyndaky doganlyk gatnaşyklara ýokary baha berýäris» diýip nygdaty we bu gatnaşyklaryň iki ýurduň halklarynyň bähbidine mundan beýläk-de ösdüriljekdigine ynam bildirdi.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow ýakymly mümkinçilikden peýdalanyň, Prezident Rejep Taýyp Ärdogana berk jan saglyk, bagtyýarlyk, jogapkärlä döwlet işinde üstünlük, Türkiýe Respublikasynyň doganlyk halkyna bolsa parahatçylyk, rowaçlyk, abadançylyk arzuw etdi.

(TDH)

AŞGABAT, 28-nji oktyabr (TDH). Şu gün hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly Ministler Kabinetiňiň nobatdaky mejlisini geçirdi. Onda ýurdumyzy durmuş-ykdysady taýdan ösdürmegiň maksatnamalaryny ýerine ýetirmek bilen baglanyşykly meseleler ara alnyp maslahatlaşylyp hem-de milli ykdysadyýetimizniň pudaklaryn ösdürmegde gönükdirilen resminamalaryň taslamalaryna qaraldy.

İlki bilen, Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygynyň ýuridbasary K.Babayew şö berilidi. Ol ördumazyň kanunçylygyny kämilleşdirmek boýunça alynyň barylýan işler barada maglumat beridi. Bellenilişi ýaly, şu ýylyň 22-nji oktyabrynda Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbangyly Berdimuhamedowyň başlyklygynda geçirilen mejlisin barýsanda welataryň dolandyryş-çäk gurluşyndan beryläk-de kämilleşdirmek boýunça alynyň barylýan işlerin jerni jemlen-di we birnäçe teklipler öne sürüldi, önde duryan wezipeleri üstünlikli amala aşyarmagyň anyk ugurlary kesgitlenildi. Şey-le-de mejlisin dowamynda Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygy döwlet mak-satnamalaryndan gelip çykyň Durmukly ösüş maksatlaryny hem-de wezipelerini üstünlikli çözmekde welataryň dolan-

dyryş-çäk gurluşyny kämilleşdirmegiň ähmiýetini nygtady.

25-nji oktyabrda Milli Geňeşin Halk Maslahaty Milli Geňeşin Mejlisi bilen birlikde iş maslahatyny geçirip, yurdumyza da dolandyrş-çäk birliklerine gaýtadan seretmek bilen bagly meseleleri gysga wagtda çözmek boýunça anyk çärelere ara alyp maslahatlaşdy. Halkara hyzmatdaşlygy ösdürmek boýunça işler dowam etdirilär.

Golaydň Milli Geňeşiniň Halk Maslahatynyň Başlygy bilen Gazagystan Respublikasynyň Parlamentiniň Senatynyň Başlygynyň arasynda geçirilen telefon arkaly söhbetdeşligiň barysnda parlamentara hyzmatdaşlygy işjeňleşdirmäge taraplaryň gyzylanma bildirişandigi tasjyklanlydy. 21-nji oktyabrda Gahryman Arkadagymyz ýurdumyza resmi saparda bolan Özbekistan Respublikasynyň Prezidenti Şawkat Mirziýoýew bilen duşuşyk geçirdi. Belent mertebeli myhman Gahryman Arkadagymyzyň sebitleýin halkara güm tertibiniň derwaýys meseleleriniň çözmekde parlament diplomatiýasynyň gurallaryndan işjeň peýdalanmak babatda başlangyçlaryny doly goldaýandygyny aýtdy.

Halk Maslahatynyň agzalary raýatlar, ýerli dolandyrys edaralarynyň we gura-

malaryň wekilleri bilen duşuşyp, wagyz-
nesihat işlerini geçirýärler.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow ilaň üçin has amatly şerhleri döretmek maksady bilen, her bir sebitten mümkinçiliklerini nazara alyp, yurdumyzyň dolandyrýs-çäk gurluşyny mundan beýläk-de kämilleşdirmek meseleleriniň möhümigini nygdaty. Soňky ýyllarda «Türkmenistanyň dolandyrýs-çäk gurluşynyň meselelerini çözmegini tertibi hakynnda» Türkmenistanyň Kanunyna laýyklykda birnäçe özgertmeler amala aşyryldy hem-de häzirkä wagda bu işi dowam etdirmek zerurdyr diýip, döwlet Baştutanymyz belledy.

Şeýle-de hormatly Prezidentimiz Halk Maslahatynyň agzalarynyň halkymyzyň abadançylygyny ýokarlandyrmaga gönükdirilen täze konsepsiýalary, döwlet maksatnamalaryny we meýdanlaryny işläp taýýarlamaga hem-de amala aşyrmaga, ilatyň arasynda wagyz-nesihat çärelerini geçirmäge işjeň gatnaşmagynyň zerurduvyny nyqtady.

Soňra Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary Ş.Abdrahmanow ýangyç energetika toplumynyň düzümlerinde hususan-da, «Türkmengaz» döwlet konserninde alnyp barylýan işleriň ýagdaýy barada hasabat berdi. Şunuň bilen baglylykda, pudagy diwersifikasiýalaşdyrmak

we onuň maddy-enjamlaýyn binýadyny
yzygiderli pugtalandyrmak, innowasiýa
tehnologiýalary ornaşdyrmak arkaly ýur-
dumyzyň nebitgaz pudagyny depginli ös-
dürmek, işleri we daşary bazarlarda ul-
sleg bildirilýän, ýokary hilli nebitimiň
önümleriniň öndürilýän möçberlerini art-
dyrmak boýunça görüýän çäreler barada
habar berildi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, gazhimiýa senagatynyň kuwwatlyklaryna artymygyna, tebigy gazy gaitdara işlemini we öndürlýän önümlerini möçberlerini ýokarlandyrmagyň häzirkî wagtda ýurdumyzyň ýangyç-energetika toplumyny ösdürmegi ileri tutulýan ugurlary belgiledýändigini belledi. Nebitgaz senagatynyň netijeli işi onuň düzümleriniň döwürde reýpaslaşdyrylmagy, tehniki serişdeleriniň yzygiderli kämilleşdirilmegi bilen gönüden-göni baglydyr. Şunuň bilen baglylykda döwlet Baştutanymyz wise-premyere bu ugurdaky işi dowam etdirmegi tabşyrdy.

Ministrler Kabinetiniň Başlygynyň orunbasary A.Yazmyadow şu sorşadeleriniň birinjisi boýunça, «Türkmenistanyň Prezidentiniň» we «Ýurdumyzyda möwreleri peýdalanylýşy we ýurdumyza da mährumleşýän oba hojalyk işleriniň bäsdeşlikde hasabat berdi. Döwlet Baştutanymyzynyň suw hojalygy boýunça öňde goýan wezipeleriň ýerine ýetirmek maksady bilermenlerimiziň ýurduмызыň suw üpjünçilik meseleleri boýunça

bilen bütün dünyäde giñden tanalýar. Olaryň dünýädaki meşhurlygy barha artýar.

Hormatly itşynaslar!

Garaşsyz ýurduymyzda gadymy döwürlerden gadyňan milli itysnaslyk sungatyny ösdürmek üçin zerur bolan ähli şertler döredilýär. Bu möhüm pudagy ösdürmek maksady bilen, Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň döredilmeği dünýäniň dürli döwletleri bilen bu ugurda alynp barylýan halkara hyzmatdaşlygyny geriminiň has-da giňeltmäge, täze derejelere çykmaga ulý mümkinçilik berýär.

Berkarar döwletin täze eýýamynyň Galkynyş döwründe-de bu pudagy ösdürmäge aýratyn üns berilýär. Ýurdumyzyň sebitlerinde we Aşgabat şäherinde dünýä ölçeglerine laýyk gelýän türkmen alabaýlarynyň merkezleriniň gurlulmagy biljen, itsyňasla-

rymyz üçin döwrün talaplaryna laýyk iş alyp barmaga giň mümkinçilikler döredildi we döredilýär.

Yürdumyzda bu örän möhüm pudak üçin ýörite hünärmenleri taýýarlamak boýunça hem yzygiderli işler alnyp barýalyr. Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiyasynyň toplumynda türkmen alabaýlarynyň halkara bäsleşiklerini geçirmek üçin ähli zerur şertler döredildi. Türkmen itnaslary tarapyndan milli buýsanjymyz bolan alabaýlarymyzyň toýun arassalygyny gorap saklamak, olaryň baş sanyny artyrmak, şan-şöhretini dünýä ýaymak ugurunda hem ul işler alnyp barýalyr. Geljekde-de ýürdumyzda itçilik pudagyny ösdürmäge, bu ugurda dünýä döwletleri bilen özara tejirbe alyşmaga, netijeli halkara hyzmatdaşlygy ýola goýmaga, itnaslarymyzyň wasaýas-durmus we

iş şertlerini has-da gowulandyrmaga döwletimiz tarapyndan uly üns berler.

Hormatly itsynaslar!

Gadymy türkmen topragynda merdana atababalarymyz tarapyndan asyrlary dowamynda kemala getirilip, tohum arassalgy saklanyp gellen, umumdandzat gymmatlygyna öwürlen abalaýlarymyz Ýer ýüzündä bar bolan tohum iteriň arasynda iň näýbaşylarynyň biri hasaplanýar. Halkymyzyň guwanjyna, ýakyn syrdasyna öwürlen abalaýlarymyz il-gümünimiz köňül buysanjydyr. Ynsan bilen türkmen abalaýynyň arasyndaky dostluk, wepadarylyk gatnaşyklary nusgawy eserlerimizde hem äz adyň beýanyňy tapýar. Merdana atababalarymyz mull seçgçiligiň aýajyp nusgasy bolan abalaýlarymyzda hemişe mertligiň, gadawsyzlygyny, wepadarlygyny aýawp nusdalaryňyň görüldirler.

Türkmen alabaý itleri gadymy topragyzyň gudratydyr, mukaddes türkmen ojağynyň ýaraşygydyr we bahasyňa ýetip bolmajak gymmatlygydyr.

**Eziz vatandaşlar!
Hormatly itisynaslar!**

Sizi ösüşlerin yolu bilen ynamly öňe bararyn Garaşşy, hemişelik Bitarap Watanymyzda şan-şöhret dünýä dolan edermen alabaýlarymyzyň sanyna ulý dabara beslenip bellenilýär. Türkmen alabaýynyň baýramy mynasybetli ýene-de bir gezeň türk ýürekden gutlaryn. Size berk jan saglyk, uzak ömür, maşgala abadangylygyny, türkmen şatynaslyk sagatyny munda beýläk-de kämilleşdirmek we ösdürmek ugurda alyp bararyn işleriňize-de ulý üstünlikli arzuw edýärin.

Türkmenistanyň Prezidenti
Serdar BERDIMUHAMEDOW.

TÜRKMENISTANYŇ MINISTRLER KABINETINIŇ MEJLISI

(Başlangyçy 1-nji sahypadada).

Şeýle-de wise-premyer Dokma senagaty ministrliginiň daşary ýurtly hyzmatdaşlar bilen gatnaşyklaryny ösdürmek, şol sanda dokma kärhanalarynyň işini we olary dolandyrmak ulgamlaryny kämilleşdirmek boýunça amala aşyrylýan işler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ileri tutulýan milli ugurlary we dünýäniň ykdysady giňişliginde umumy goşulýşmak ýagdaýlaryny nazara almak bilen, innowasion ykdysadyýetiň okgunly ösýändiginiň aýdýň mysaly bolup durýan dokma pudagyny hem-de kärhanalary dolandyrmak ulgamlaryny döwrebaplaşdyrmaga ünsi çekdi we bu babatda wise-premyýere birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Ministrlr Kabinetiňiň Başlygynyň ornbasary M.Mämmedowa şu ýylyň noýabr aýynda geçirilmegi meýilleşdirilýän çäreleriň we medeni-durmuş maksatly desgalaryň açylyp ulanmaga berilmegi mynasybetti dabaralarynyň maksatnamasy barada hasabat berdi.

Baýramçylyklar we şanly wakalar mynasybetli dörlü maslahatlary, «tegelek stol» söhbetdeşliklerini, döredijilik duşuşyklaryny, brifingleri, mediaforumlary, konsertleri hem-de wagyz-nesihat çärelerini geçirmek meýilleşdirilýär. Bulardan başga-da, ýurdumyzyň welaýatlarynda we Aşgabat şäherinde dörlü sport ýaryslaryny, uniwersiadalary, spartakiadalary geçirmek göz önünde tutulýar.

Noýabr aýynda ýurdumyzda ähliahalk bag ekmek dabarasy, Söwda-senagat edarasynda «Türkmental — 2022» atly halkara sergi we ylmy maslahat, «Sanlyy çözgüt — 2022» atly innowasion taslamalaryň bäsleşigi geçiriler.

Aşgabatda we ýurdumyzyň welaýatlarynda Hasyl toýy mynasybetli dabaraly baýramçylyk çäreleri, noýabrnyň ikinji onçünlüginde Daşoguz şäherinde türkmen we özbek halklarynyň dostluk festiwalý guralar. «Türkmenistanyň taryhy we medeni ýadygärikliri: öwrenmek, gorap saklamak we rejelemek tejribesi» atly halkara ylmy maslahat, şeýle-de Merkezi Aziýa ýurtlarynyň çeper elli zenanlarynyň halkara jemgyýetiniň sanly ulgam arkaly mejlisi noýabr aýynda geçiriljek beýleki halkara çäreleriň hatarynda bolar.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow noýabr aýynda geçiriljek baýramçylyk dabaralarynyň we beýleki medeni çäreleriň türkmen jemgyýetiniň depgini ösüşindäki ähmiýetini belläp, olary ýokary guramacylyk derejesinde geçirmegi tabşyrdy. Döwlet Baştutanymyz bu çäreleriň her biriniň özünde watanyçylyk duýgularyny, ahlak gymmatlyklaryny jemlemelidigini, milli medeni döplerini bu ugurdaky innowasiýalar bilen sazlaşmagy arkaly ýokary çeperçiligi bilen tapawutlanmalýdygyny belläp, wise-premyýere bu babatda birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Ministrlr Kabinetiňiň Başlygynyň ornbasary N.Amannepesow Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň Tehnologiyalar merkezinde geçirilýän düýpli we amaly taýdan ähmiýetli ylmy barlaglar,

«Türkmenistanda innowasiýa tehnologiýalary» atly ylmy-amaly elektron žurnalyny döretmek boýunça geçirilýän işler barada hasabat berdi.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň milli ykdysadyýetimiz senagatlaşdyrmak we döwrebaplaşdyrmak syýasatyndan ugur alnyp, häzirki wagtda oba hojalygy, lukmançylyk, derman, azyk we himiýa senagatlary, ekologiýa, energiýanyň gaýtadan dikeldilýän çeşmeleri ýaly ileri tutulýan ugurlarda ylmy barlaglar alnyp barylýar.

Wise-premyer Ylmy parklaryň we innowasion meýdançalaryň halkara assosiasiýasynyň (IASP) Baş Assambleýasynyň şu ýylyň sentýabr aýynda geçirilen 39-njy Bütindünýä maslahatynda Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň Tehnologiyalar merkezini bu assosiasiýanyň agzalygyna kabul etmek boýunça çözgüdiň kabul edilendigini habar berdi. Şeýle-de döwlet maksatnamalarynda bellenen wezipelerden ugur alyp hem-de türkmen alymlarynyň ylmy barlaglaryny halkara giňişlikde giňden wagyz etmek maksady bilen, hojalyk hasaplaşygyna işleýän Tehnologiyalar merkeziniň binýadynda «Türkmenistanda innowasiýa tehnologiýalary» atly ylmy-amaly elektron žurnaly döretmek hem-de ony elektron görnüşde internet ulgamy arkaly ýaýratmak maksadalaýyk hasaplanýar.

Hormatly Prezidentimiz hasabaty diňläp, ýurdumyzyň ylmy-bilim ulgamyndaky alnyp barylýan işleriň döwlet ösüşiniň ileri tutulýan möhüm ugurlarynyň biridigini aýdyp, Berkarar döwletiň täze eýýamynyň Galkynyşy döwrüniň belent maksatlarynyň we wezipeleriniň üstünlüki ýerine yetirilmegini kesgitleýändigini nygtady.

Döwlet Baştutanymyz Türkmenistanyň Ylymlar akademiýasynyň Tehnologiyalar merkeziniň Ylmy parklaryň we innowasion meýdançalaryň halkara assosiasiýasynyň agzalygyna kabul edilmegini ýurdumyzyň alymlaryna dünýä derejesindäki barlaglara gatnaşmagyny ep-esli işjeňleşdirmäge mümkinçilik berjekdigini, elektron ylmy-amaly žurnalyň döredilmeginiň bolsa giň ylmy jemgyýetçiligi türkmen ylmynyň gazananlary we innowasion işläp taýýarlamalary bilen tanyşdyrmaga ýardam etjekdigini belledi. Hormatly Prezidentimiz žurnalyň çuň many-mazmunly bolmalydygyny, onda ýerleşdiriljek makalalarda bolsa ileri tutulýan ugurlar boýunça ýurdumyzda alnyp barylýan ylmy işleriň hem-de innowasion işläp taýýarlamalaryň şöhlenmelidigini belläp, wise-premyýere birnäçe anyk tabşyryklary berdi.

Ministrlr Kabinetiňiň Başlygynyň ornbasary, daşary işler ministri R.Merewood Türkmenistanyň wekiliýetiniň 23 — 27-nji oktyabrda Koreýa Respublikasyna bolan iş saparynyň netijeleri barada hasabat berdi.

Döwlet Baştutanymyzyň türkmen-koreý hyzmatdaşlygyny mundan beýläk-de ösdürmek boýunça beren tabşyryklaryny ýerine ýetirmek maksady bilen, iktitaraplaýyn we köptaraplaýyn görnüşde degişli işler amala aşyrylýar. Şunuň bilen baglylykda, hormatly Prezidentimiz bilgyryna laýyklykda, ýurdumyzyň wekiliýeti

«Merkezi Aziýa — Koreýa Respublikasy» hyzmatdaşlyk forumynyň 15-nji mejlisiniň işine gatnaşmak üçin Seul we Pusan şäherlerine gulluk iş saparyny amala aşyrdy.

Pusandaky forumyň çäklerinde daşary işler ministrleriniň mejlisi geçirildi. Onuň barşynda türkmen tarapyndan netijeli syýasy-diplomatik gatnaşyklary pugtalandyrmak bilen birlikde, ykdysadyýet we dörlü pudaklarda, hususan-da, telekommunikasiýalar, ýokary tehnologiýalar ulgamlaryndaky bilelikdäki iri taslamalary durmuşa geçirmek ileri tutulýan ugurlaryň hatarynda görkezildi. Şeýle-de Türkmenistanyň wekiliýeti tarapyndan ynsanperwer ulgamdaky gatnaşyklary boýunça anyk teklipler öňe sürüldi. Forumyň dowamynda saglygy gorayyş, sanly tehnologiýalar, syýahatçylyk, energetika we daşky gursawy goramak, ykdysady howpsuzlyk ýaly ugurlarda hyzmatdaşlygy işjeňleşdirmegiň ýollary ara alnyp maslahatlaşyldy.

Ministrlr derejesindäki mejlisiň netijeleri boýunça Bilelikdäki Beýannama we «Merkezi Aziýa — Koreýa Respublikasy» hyzmatdaşlyk forumyna Türkmenistan tarapyndan basylyklyk edilmegi we indiki 16-njy forumyň Aşgabatda geçirilmegi kesgitlenildi.

15-nji forumyň çäklerinde 26-njy oktyabrda «Merkezi Aziýa — Koreýa Respublikasy» işewürler geňeşiniň nobatdaky mejlisi geçirildi. Onda ykdysadyýetiň esasy ugurlary boýunça netijeli işewürlik gatnaşyklaryny pugtalandyrmagyň geljegi hem-de ýerine ýetirilme işleriň meýilnamalary kesgitlenildi. Şeýle-de esasy koreý kompaniýalarynyň we assosiasiýalarynyň ýolbaşçylary bilen iktitaraplaýyn duşuşyklar geçirildi.

Seulda hem-de Pusanda Koreýa Respublikasynyň ýolbaşçylarynyň birnäçesi bilen duşuşyklaryr gepleşikler geçirildi. Olaryň barşynda ykdysadyýetiň dürli ulgamlarynda, parlamentleriň we daşary syýasat edaralarynyň ugry boýunça iktitaraplaýyn hyzmatdaşlygy ösdürmegiň mümkinçilikleri ara alnyp maslahatlaşyldy, Türkmenbaşy we Pusan şäherleriniň arasynda doganlyk gatnaşyklaryny ýola goýmak meselesine garaldy.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hasabaty diňläp, uly kuwwata eýe bolan Aziýa — Ýuwaş umman sebitiniň döwletleri bilen netijeli gatnaşyklary ösdürmegiň Türkmenistanyň daşary syýasy strategiýasynyň esasy ugurlarynyň biri hökmünde kesgitlenendigini nygtady. Ýurdumyz Koreýa Respublikasyny hoşniýetli dost we ygtybarly hyzmatdaş hasaplaýar. Bu döwlet bilen hyzmatdaşlyk deňhukuklylyk, uzak möhletleýinlik, özara bähbitlilik ýörelgelerini esasynda guralýar.

Ýokary, hökümetara we pudagara derejelerdäki yzygiderli duşuşyklar taraplaýyn netijeli gatnaşyklary mundan beýläk-de işjeňleşdirmäge ygrarlydyklaryna tassyklanylýar. Engeme ýylyň dowamynda iri koreý kompaniýalary türkmen baza-

rynda üstünlüki işläp, dörlü ulgamlarda giň gerimli taslamalary amala aşyrmaga işjeň gatnaşýarlar diýip, döwlet Baştutanymyz belledi. Biziň ýurtlarymyz köptaraplaýyn esasda, şol sanda «Merkezi Aziýa — Koreýa Respublikasy» görnüşinde netijeli gatnaşyklary saklaýarlar. Munuň özi döp bolan hyzmatdaşlygy diwersifikasiýa ýoly bilen ösdürmek üçin amatly mümkinçilikleri şertlendirýär. Häzirki wagtda türkmen-koreý hyzmatdaşlygynyň ugurlaryny giňeltmek, ony täze many-mazmun bilen baýlaşdyrmak babatda ähli mümkinçilikler bar diýip, hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow aýtdy we wise-premyýere, daşary işler ministrine bu ugurdaky işi yzygiderli dowam etdirmegi tabşyrdy.

Ministrlr Kabinetiňiň ýanyndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň Baş direktory M.Çakyýew dünýäniň iri kompaniýalary bilen ulag ulgamynda hyzmatdaşlyk boýunça alnyp barylýan işler barada hasabat berdi. «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýyllыnda hormatly Prezidentimiziň baştutanlygynda halkara üstaşyr ulag geçelgeleriniň bäsdeşlige ukyplylygyny ýokarlandyrmak maksady bilen, ýurdumyz döwletleriň arasyndaky gatnaşyklary, şol sanda portlary, demir ýollary, logistikany, gämigiligi, içerki konteýner daşamalaryny dolandyrmak ulgamynda hyzmatdaşlygy pugtalandyrmaga gönükdirilen netijeli işleri alyp barýar. Daşary ýurtlarda giňden ýaýran öndebaryjy tejribeler, utgaşykly sanly ulgam arkaly ulag ulgamyny döwrebaplaşdyrmagyň häzirki zaman usullary netijeli peýdalanylýar.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow hasabaty diňläp, Türkmenistanyň çäk taýdan amatly ýerleşmeginiň onuň Yewraziýanyň möhüm ähmiýetli üstaşyr ulag merkezi hökmündäki derejesiniň pugtalandyrylmagyň şertlendirýändigini nygtady. Döwletimiz bu ulgama bar bolan ägirt uly mümkinçiliklerden doly peýdalalanmaga çalşyp, ulagyň ähli görnüşiniň maddy-enjamlaryn binýadyny toplumlaýyn döwrebaplaşdyrmak boýunça milli maksatnamalary üstünlüki amala aşyýar. Daşary ýurtly hyzmatdaşlar bilen bilelikde söwda gatnaşyklaryny ulag taýdan üpjün etmek we ýollary çekmek boýunça taslamalar durmuşa geçirilýär. Şolar Yewropa — Aziýa ugry boýunça üstaşyr yük daşamalarynyň artýan möçberiniň öz üstüne alyp biler. Döwlet Baştutanymyz bu ulgama özara tejribe alyşmagy ýola goýmak üçin daşary ýurt kompaniýalary bilen hyzmatdaşlygy giňeltmegiň zerurdygyny belläp, agentligiň ýolbaşçysyna degişli tabşyryklary berdi.

Hökümet mejlisinde döwlet durmuşyna degişli başga-da birnäçe meselelere garaldy we olar boýunça degişli çözgütler kabul edildi.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedow sanly ulgam arkaly geçirilen Ministrlr Kabinetiňiň nobatdaky mejlisini jemläp, oňa gatnaşanlara berk jan saglyk, magsala abadançylygyny, berkarar Watanymyzyň gülläp ösmegi ugrundan alyp barýan işlerinde uly üstünlikleri arzuw etdi.

TÜRKMENISTANYŇ PREZIDENTI SERDAR BERDIMUHAMEDOWYŇ ADYNA MÄHIRLI GUTLAGLAR

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň adyna Türkmen alabaýynyň baýramy mynasybetti köp sanly gutlag hatlary we telegrammalar gelpip gowuşýar. Olarda merdana pederlerimiz tarapyndan döredilen iltiräň bu tohumynyň tutuş dünýäde meşhurdygy bellenilýär. Taryhy çeşmelerde, halk rowaýatlarynda adamy halas etmek üçin öz janyny gurban etmäge taýýar bolan alabaýlaryň mertligi hem-de wepalylygy barada aýdylýar. Alabaý türkmen halkynyň asyrlaryň jümmüşinden gözbaş alyan ahalteke bedewi we ajaýyp halylary ýaly milli gymmatlyklarynyň hatarynda durýar. Olar türkmen halkynyň gözelligi, maddy we ruhy gymmatlyklar baradaky dünýägarawynyň nyşany bolup, halk medeniýetiniň ähmiýetli bölegini emele getirýär.

Döwlet we jemgyýetçilik işgärleri, ministrlikleriň, pudaklaýyn dolandyryş edaralarynyň ýolbaşçylary hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowy bu baýram bilen mähirli gutlap, berk jan saglyk, uzak ömür, ata Watanymyzyň abadançylygynyň, halkymyzyň bagtyýarlygynyň bähbidine alyp barýan köptaraply işinde uly üstünlikleri arzuw edýärler.

Döwlet Baştutanymyzy Türkmen alabaýynyň baýramy bilen Milli Geňeşiň Halk Maslahatynyň Başlygy Gurbanguly Berdimuhamedow we Milli Geňeşiň Mejlisiniň Başlygy G.Mämmedowa gutladylar.

Hormatly Prezidentimize Ministrlr Kabinetiňiň Başlygynyň ornbasarlary Ş.Abrahmanow, B.Atdaýew, N.Amannepesow, H.Geldimyradow, M.Mämmedowa, R.Merewood, Ç.Purçekow, A.Ýazmyradow, şeýle-de Ministrlr Kabinetiňiň ýanyndaky Ulag we kommunikasiýalar agentliginiň Baş direktory M.Çakyýew tüýs ýürekden gutlaglaryny iberdiler.

Hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowa Türkmenistanyň Prezidentiniň Diwanynyň jogapkär işgärleri iň gowy arzualaryny ýolladylar.

Döwlet Baştutanymyzy ýurdumyzyň ýaşaýjylarynyň adyndan Ahal welaýatynyň häkimi Ý.Gurbanow, Balkan welaýatynyň häkimi T.Atahallyýew, Daşoguz

welaýatynyň häkimi N.Nazarmyradow, Lebap welaýatynyň häkimi Ş.Amangel-diýew, Mary welaýatynyň häkimi D.Anaberdýýew, Aşgabat şäheriniň häkimi R.Gandymow gutladylar.

Hormatly Prezidentimize harby we hukuk gorajyý edaralaryň ýolbaşçylary tüýs ýürekden gutlaglaryny iberdiler.

Döwlet Baştutanymyzy Serdar Berdimuhamedowy Türkmenistanda Saýlawlary we sala saşyklary geçirmek boýunça merkezi toparyň başlygy G.Myradow, Demokratik partiýanyň başlygy A.Serdarow, Senagatçylar we telekeçiler partiýasynyň Merkezi geňeşiniň başlygy S.Owganow, Agrar partiýanyň Merkezi geňeşiniň başlygy B.Annagurbanow, Kärdeşler arkalaşyklarynyň Milli merkeziniň, Zenanlar birleşiginiň Merkezi geňeşiniň başlygy A.Durdyyewa, Magtymguly adyndaky Ýaşlar guramasynyň Merkezi geňeşiniň başlygy Ý.Keriyew, Dünýä türkmenleriniň ynsanperwer birleşiginiň Prezidentiniň ornbasary, Gurbanguly Berdimuhamedow adyndaky Howandarlyga mätäç çagalara hemayat bermek boýunça haýyr-sahawat gaznasynyň ýerine ýetiriji direktory R.Bazarow, Parahatçylyk gaznasynyň müdiriýetiniň başlygy M.Saryýewa we beýlekiler tüýs ýürekden gutladylar.

(TDH)

«Türkmenistanyň nebiti we gazy — 2022» atly halkara maslahata we sergä gatnaşyjylaryň çuňňur hormatlanylýan Türkmenistanyň Prezidenti Serdar Berdimuhamedowa

YÜZLENMESI

Çuňňur hormatlanylýan

Türkmenistanyň Prezident!

«Türkmenistanyň nebiti we gazy — 2022» atly halkara maslahatyň we serginiň açylmagy mynasybetli iberen mähirli Gutlagyňyzy biziň kalbymyzda buýsaň hem-de şatlyk duýgusyny döredti. Munuň üçin Size köp sagbolsun aýdýarys we Türkmenistanyň rowşen geljeginiň, umumadamat ösüşiniň bähbidine alyp barýan işleriňizde uly üstünlikleri arzuw edýäris.

Türkmenistanyň Prezident!

Siziň goldawlaryňyz netijesinde Aşgabat şäherinde geçirilen «Türkmenistanyň nebiti we gazy — 2022» atly halkara maslahatyň we serginiň dowamynda türkmen hünärmenleri we daşary ýurtly myhmanlar tejribelerini paýlaşyp, hyzmatdaşlygynyň täze ugurlaryny hem-de özara bähbitli ösüşi gazanmagyň mümkinçiliklerini ara alyp maslahatlaşdylar. Sergi-maslahatyň işine dünýäniň ösen ýurtlarynyň, şol sanda Amerikanyň Birleşen Ştatlarynyň, Hytaý Halk Respublikasynyň, Russiýa Federasiýasynyň, Ýaponiýanyň, Türkiýäniň, Eýran Ýslam Respublikasynyň, Beýik Britaniýanyň, Birleşen Arap Emirlikleriniň, Saud Arabystany Patşaslygynyň öndebaryjy, dünýä belli kompaniýalaryndan wekilleriň gatnaşmagy bu halkara çäreleriň ýokary derejä eýe bolandygyna güwä geçmek bilen, ýurtda amala aşyrylýan taslamalara gatnaşmaga dünýä döwletleriniň işewürleriniň gyzyklanma bildirýändigine şaýatlyk edýär.

Belent mertebeli

Türkmenistanyň Prezident!

Siziň parasatly baştutanlygynyňyzda «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýyllynyň her günü sanly wakalara, taryhy ösüşlere, uly üstünliklere beslenýär. Ýurduň ykdysadyýetiniň beýleki ugurlary bilen bir hatarda, nebitgaz senagaty ýokary depgin bilen ösýär, özgerýär. Türkmen nebitçileriniň, gazçylarynyň we geologlarynyň zähmeti esasynda uglewododor serişdeleriniň çig mal ýataklaryny gözlemek, ýüze çykarmak, täze tehnologiýalardan netijeli peýdalanylý, guýulary çuň burawlamak, öleşdirmek, ylmyň soňky gazananlaryny önümçilikde ulanmak hem-de dünýä ünlülerine laýyk gelýän önümçiligi ýola goýmak bilen, täze önümleri öndürmede giň gerimli işler alnyp barylýar. Edermen nebitçileriň türkmen topragynyň dörlü künjeklerinde, Hazaryň kenar ýakalarynda, Garagumyň çägeliklerinde, düzlüklerde we dag eteklerinde gözleg-agtaryş, gazuw, ýataklary öleşdirmek arkaly nebitiň çykyrlaryn

BAYDAGYŇ BELENTDIR DÜNYÄŇ ÖNÜNDE!

TÜRKMENISTANDA GEÇIRILEN EKOLOGIÝA BOÝUNÇA GIŇ GERIMLI OKUW SAPAGYNY GINNESIŇ REKORDLAR KITABYNA GIRIZMEK TEKLIP EDILÝÄR

(Başlangyjy 2-nji sahypad).

aýlaryna çenli, durumly görünüşlerini bolsa gysyna-da tapmak bolýar. Şunuň bilen baglylykda, okuw sapagynda üzümi ösdürip yetiştirmäge we oňa ideg etmäge ylmy taýdan çemeleşmegiň wajpydygyny aýratyn bellenildi. Bol hasyl almak üçin her bir ýagdaýy, şol sanda üzümiň her bir görnüşiniň tapawutly aýratynlyklaryny, ony yetiştirmegiň usullaryny hasaba almak, degişli agrotehnikä kadalary berk berjaý etmek zerurdyr.

Yeri gelende aýtsak, witaminlere we mikroelementlere baý bolan üzümiň, ony gaýtadan işlemek arkaly alnan önümleriň adan saglygyna oňyn täsir edýändigini tassyklanylý. Üzümiň ýürek-damar ulgamyny, umuman, adamyň kesellere garşy göreşijilik ukybyny pugtalandyrmakda, dürli keselleriň önüni almakda örän peýdalydyr. Bulardan başga-da, bu ýere ýygananlar miweli agaçlary ösdürip yetiştirmegiň esaslary bilen tanyşdyryldy.

Şunuň bilen baglylykda, erik bilen şetdalyňy sapmak usuly görkezildi. Bu işiň maksady bir ösümligiň baldagyny beýleki ösümligiň baldagynda ösdürmekden ybaratdyr. Şonuň netijesinde açgöňleriň hasylylygy ýokarlanýar, miweleriniň tagamy gowulanýar.

Okuw sapagy tamamlanandan soňra, diňleýjilere — hünärmenlere alan nazaryet bilimlerini tejribede ulanmak mümkinçiligi döredildi. Olar üzümiň nahallaryny ekmäge gatnaşdylar. Şeýlelikde, bu ýerde üzümiň «gara kışmış» görnüşiniň 500-den gowrak düýbünden ybarat üzümligiň düýbi tutuldy. Munuň özi açyk asmanyň astynda geçirilen şeýle giň gerimli okuw sapagynyň aýaýyp jemlenmesi boldy. Bu çäräni Ginnesiň rekordlar kitabyna girizmegi teklip etmek meýilleşdirilýär.

Ekologiýa baradaky gürrüni dowam edip, häzirkî wagtda hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň baştutanlygynda bu ugurda yzygiderli amala aşyrylýan milli strategiýanyň BMG-niň

goramak babatda tassyklanan resminamalary munuň aýdyň subutnamasydyr. Ýurdumyza bu ulgamy düzgünleşdirýän kanunçylyk-hukuk binýady kemala getirildi we yzygiderli kämilleşdirilýär, biodyrlylygy gorap saklamak, täze tokaý we seýilgäh zolaklaryny döretmek, «ýaşyl» ykdysadyýeti hem-de ekologiýa diplomatiýasyny ilerletmek boýunça uly işler alnyp barylýar. Jemgyýetiniň ekologik medeniýetiniň ýokarlandyrylmagyna uly ähmiýet berilýär. Diýarymyzda giň möçberli bagy-bossanlyga öwürmek maksatnamasynyň durmuşa geçirilmeği howanyň üýtgemeginiň ýaramaz täsirlerine garşy ählumumy göreşe goşulýan anyk goşantdyr.

Soňky ýyllarda ýurdumyza amala aşyrylýan we ýerlerini meliorativ meseleleriniň çözmekde innowasion çemeleşmelere, ylmyň soňky gazananlaryna, öňdebaryjy tehnologiýalara daýanýan irlisuw hojalyk taslamalaryny Türkmenistanyň tebigaty goramak ulgamynda alyp barýan toplumlaýyn işleriniň aýdyň mysallaryna aýtmak bolar.

Şunuň bilen baglylykda, «Altyn asyr» Türkmen köliüniň gurluşygynyň amala aşyrylmagynyň ähmiýetini bellemek gerek. Bu deňiz-taýy bolmadyk gidrotehnikä desga diňe bir Garagum sährasynyň däl, eýsem, tutuş sebitiň hem ekologiýasyna oňyn täsirini ýetirýär, möhüm durmuş-ykdydysady meseleleriň, şol sanda suw we ýer serişdeleriniň rejeli peýdalanmak, çöller ýerlerini öleşdirmek, öri meýdanlaryny giňeltmek, ekerançylygy, maldarçylygy ösdürmek meseleleriniň çözülmegini ýardam bermäge gönükdirilendir.

Tebigat bilen sazlaşykda ýaşamak, oňa milli baýlyk hökmünde aýawly garamak türkmen halkynyň gadymdan gelýän durmuş ýörelgesidir. Berkarar döwletniň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe bu ýörelge Türkmenistanyň döwlet syýasatynda, Diýarymyzda amala aşyrylýan özgertmeleri maksatnamalarynda we ägirt uly düzümläýin taslamalarda öz mynasyp beýanyny tapýar.

HALKARA MASLAHAT WE SERGI

ENERGETIKA BAZARYNDA «ÝAŞYL» GELJEGI GURMAK

Aşgabat nebitgaz forumynyň baş maksady boldy

Düýn paýtagtymyzdaky Söwda-senagat edarasynda üç günläp dowam eden «Türkmenistanyň nebiti we gazy — 2022» atly halkara maslahat we sergi öz işini tamamlady. Düýnähäniň 45 döwletinden kompaniýalaryň 200-den gowragyna wekilçilik edýän daşary ýurtly myhmanlaryň ýüzlerçesini bir meýdança jemläň nobatdaky forum energetika bazarynyň ösüşindäki ählumumy ýagdaýlary we hyzmatdaşlygyň seljesi, nebitgaz pudagyna daşary ýurt maýa goýumlaryny çekmek bilen bagly derwaýys meseleleri ara alyp maslahatlaşmaga, bu ugurda öňdebaryjy tejribeleri paýlaşmaga mümkinçilik berdi.

Aşgabat nebitgaz forumynyň umumy mejlisinde eden çykyşynda Gruziýanyň Nebit we gaz korporasiýasynyň Baş direktory Georgiy Çikowani: «Özüniň ägirt uly nebit we gaz gorlary bilen Türkmenistana dünýäniň energetika bazarynda möhüm orny eýelemek bagty berlipdir» diýip, örän ýajdar belledi. Hakykatdanda, türkmen toprakynyň asty hem, üsti hem tebigy baýlyklaryň ummasyz gor-

laryna eýe. Hut şonuň üçinem biz öz toprakymyzy «Taňrynyň nazary düşen toprak» diýip arzuylaýarys. Ýöne şol gymmatly baýlyklary herekete getirip, rejeli peýdalanmak, olary bütün dünýäde abadançylygyň bähbidine gönükdirmek üçin, ilkinji nobatda, adam kapitalynyň, has anygy, zehinli hem kämil bilimli hünärmenleriň zerurdygy öz-özünden düşnükli. Forumyň jemleýji gününde utgaşykly görünüşde geçirilen mejlisiň

sygynyň maksady-da nebitgaz pudagy boýunça ylmy hyzmatdaşlygy işjeňleşdirmekden ybarat boldy.

Forumyň dowamynda türkmen tarapyň wekilleriniň çykyşlarynda daşary ýurtly maýadarlara Türkmenistanda amala aşyrylýan «ýaşyl» taslamalara maýa goýmaga çagyryşlaryň beýan edilmeği bolsa ýurdumyzyň senagat galyndylarynyň atmosferä ýetirýän zyýanyňy azaltmak boýunça halkara tagallalara jogapkärçilikli çemeleşýändigini nobatdaky gezek acyp görkezdi. Şu nukdaýnazardan, 27-nji gezek geçirilen nebitgaz forumynyň gaýtadan dikeldilýän energija çeşmeleri, energiýanyň netijeliligini artdyrmak, umuman, yangyç-energetika toplumyna «ýaşyl» tehnologiýalarydyr usullary has giňden ornaşdyrmak babatda halkara hyzmatdaşlyga täzeçe itergi bermekde-de amatly mümkinçilikleri döredendigini ynamly aýtmak bolar.

«Türkmenistanyň nebiti we gazy — 2022» atly halkara maslahatyň ýapylyş dabarasynda mowzukaýyn mejlisleriň jemlerini jemläp, daşary ýurtly bilermenler nobatdaky maslahatyň energetika diplomatiýasynyň ýagdaýlaryna we geljekki ösüşine, energetika ulgamyň pandemiýadan soňky täzeden dikeldilişine,

energetika bazarlarynyň häzirkî ýagdaýyna baha bermäge amatly mümkinçilik bolandygyny aýratyn nygtadylar. Yeri gelende, Aşgabat forumynyň nebitgaz pudagynda hyzmatdaşlyk bilen bagly gepeleşikleri geçirmek, degişli resminamalaryň gol çekmek üçin hem netijeli meýdança öwürüldigini bellemeli. Hususan-da, çäräniň çäklerinde iş duşuşyklarynyň 10-a golaýy geçirilip, olaryň jemleri boýunça umumy bahasy ABŞ-nyň 112 million dollaryna deň bolan geleşikleriň 20-ä golaýy baglaşyldy.

Ank mysallara ýüzlensek, «Türkmennebit» döwlet konserni bilen «Dragon Oil»

kompaniýasynyň arasynda Hazar deňiziniň türkmen bölegindäki 19-njy blokda 3D görnüşde seýsmiki işleri geçirmek boýunça Şertnama baglaşyldy. «Türkmennebit» döwlet konserni bilen Germaniýanyň «Hybrid Innovation GmbH» kompaniýasynyň arasynda onlaýn görnüşde baglaşylan geleşik Türkmenistanyň nebitgaz senagatynyň maddy-enjamaýyň binýadyny döwrebaplaşdyrmaga gönükdirilip, umumy ummy bahasy 6 million ýewrodan gowrakdyr. Ady agzalan konserniň Hytanyň «Shandong kerui petroleum» kompaniýasy bilen baglaşan geleşigi esasynda türkmen tarapy bahasy 277,5 müň amerikan dollaryna deň bolan degişli enjamlary satyn alar. Umuman, ýurdumyzyň nebitgaz uguryly beýleki düzümleri hem daşary ýurtly hyzmatdaşlary bilen şeýle ylaşyklaryň birnäçesini baglaşdylar.

Yapylyş dabarasynyň ahırynda oňa gatnaşýjylara syýaglar gowşuryldy we hormatly Prezidentimiz Serdar Berdimuhamedowyň adyna Yüzlenme kabul edildi. Ýörite taýýarlanan maksatnama laýyklykda, daşary ýurtly myhmanlar paýtagtymyzyň gözəl ýerlerine aýlanyl, ak mermerli Aşgabadyň aýaýyplyklary bilen ýakýndan tanşarlar.

Aýgül RAHYMOWA.
«Türkmenistan».

Surata düşüren Hasan MAGADOW.

DÖWRÜŇ TALABY

REDAKSIÝANYŇ POÇTASYNDAN

YLMY HYZMATDAŞLYGY ILERLEDIP

DOST-DOGANLYK ÝOLY BILEN

Hyzmatdaşlyk ösüşe alyp barýar. Ylmy hyzmatdaşlyk babatda aýdylanda, onuň has güýçli depşindäki ösüşleriniň şertidigi öz-özünden düşnükli bolsa gerek. Aslynda, ösüşler döwletniň binýadynyň berkligini üpjün edip, ol gönüden-göni ylmy binýat bilen kesgitlenilýär. Bu babatda hormatly Arkadagymyz: «Güçli döwletde ylym esasy orny eýeleýär, diýmek biz ylmyň iň täze gazananlary bilen aýakdaş gitmeli» diýip nyştaýar. Elbetde, ähli ulgam öz gözbaşyny ylymdan alyp gaýdýar. Her bir ulgamyň işi diňe ylmy esasda guralanda, ol özüniň orny netijelerini berýär we ösüşlere ýol açýar. Şonuň üçin ýurdumyza adal edýän işleriň ählisiniň hem ylmy taýdan esaslandyrylmagyna möhüm ähmiýet berilýär. Ýurdumyzy ösdürmek babatdaky uzak möhletleýin meýilnamalarydyr maksatnamalar ylmy esaslardan usur alnyp düzülýär.

Şeýle resminamalaryň biri-de «Türkmenistanda himiýa ylmyny we tehnologiýalaryny toplumlaýyn ösdürmegiň 2021 — 2025-nji ýyllar üçin Döwlet maksatnamasy» bolup, onda ylmy hyzmatdaşlygyň ýola goýulmagyna wajyp orun berilýär. Şunda ylmy ulgamyň önümçilik hem-de bilim ulgamy bilen hyzmatdaşlygy ileri tutulýar. Bu hyzmatdaşlygyň esasy maksady ýurdumyza hereket edýän önümçilikleriň derwaýys meselelerine ylmy esaslandyrmalary işläp düzmek bilen baglydyr.

Häzirkî wagtda Türkmenistanyň Ylymlar akademiasynyň Himiýa instituty ýurdumyzyň ýokary okuw mekdepleri, şol sanda Magtymguly adyndaky Türkmen döwlet uniwersiteti bilen ylmy hyzmatdaşlygy saklaýar. Himiýa institutynyň «Senagat himiýasy» barlaghanasy bilen uniwersitetiň

saklaýan magdanlaryny ulanyp, sement klinkeriniň çig mal garandyşyny taýýarlamagyň ylmy esaslary» hem-de «Gurluşyk materiallarynyň häsiýetlerini gowulandýrmak maksady bilen, mineral gosundlyly ýokary hilli önümleri almagyň tehnologiýasyny işläp düzmek» temasyň çäginde «Düzüminde işjeň kremniý oksidini saklaýan ýerli çig mallaryň esasynda ýokary hilli mineral gosundlyly sementi öndürmegiň tehnologiýasyny işläp düzmek» diýen temalar boýunça bilelikde ylmy işler alnyp barýlýar. Bu ylmy-barlag işleriniň gidisinde oňyn netijeler alnyndy we olar bu ugurdaky çep edilen ylmy makalalarda, ylmy-amaly maslahatlardaky çykyşlarda, ýörite taýýarlanan oýlap tapşyň patentlerinde öz beýanyny tapdy. Şeýlelikde, gözbaşyny ylmy esaslandyrmalarydan alyp gaýdýan möhüm maksatnamalaryň kabul edilmeği we şol maksatnamalarynda öňde duran wezipeleriň yerine ýetilip, netijeleriniň durmuşa geçirilmeği ýurdumyzyň durmukly ykdysady ösüşine goşant goşýar.

Rejepnur NURBERDIÝEW,
Türkmenistanyň Ylymlar akademiasynyň Himiýa institutynyň «Senagat himiýasy» barlaghanasynyň müdiri, himiýa ylmyllarynyň kandidaty.

Arkadagly Serdarymyz pederlerimizden miras galan döp-dessurlaryň we ynsanperwer ýörelgeleriň, türkmen halkynyň medeniýetiniň, döredijilik kuwwatynyň döwrebap derejede ösdürilmegini uly üns berýär. Berkarar döwletniň täze eýýamynyň Galkynyşy döwründe Garaşsyz Watanymyz hemişelik Bitaraplyk derejesine eýe bolmagynyň 27 ýylliginiň toýlanjak ýylynda beýleki döwletler bilen parahatçylyk söýüjiligi, dostluga we ynnasymaga esaslanýan hyzmatdaşlyk gatnaşyklaryny işjeň ösdürip, Durnukly ösüş maksatlarynyň durmuşa geçirilmegini saldamly goşant goşýar. Şunda dünýä halklarynyň özara düşünişmegini ýardam berýän medeni hyzmatdaşlyga aýratyn orun degişlidir.

Täze taryhy döwürde hormatly Prezidentimiz parasatly baştutanlygynda dünýä döwletleri, şol sanda doganlyk goňşy ýurtlar bilen medeni-ynsanperwer ulgamdaky hyzmatdaşlyk hem giň gerimde ösdürilýär. Muňa «Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynyň tyllaýy güýzünde Arkadagly Serdarymyzyň Gazagystan Respublikasyna amala aşýan döwlet saparynyň dowamynda, şeýle-de ýakyn-da Özbegistan Respublikasynyň Prezidentiniň ýurdumyza resmi saparynyň barşynda geçirilen netijeli gepeleşikler, gazanylan ylaşyklar hem aýdyň mysaldyr.

Mälim bolşy ýaly, Gazagystanda türkmen milli medeni birleşikleri hem-de merkezleri hereket edýär. Hormatly Prezidentimiziň bu ýurda amala aşýan döwlet saparynyň dowamynda geçirilen gepeleşiklerde medeni-ynsanperwer ulgamda ikitaraplaýyn gatnaşyklaryň wajpydygy tassyklanylý. Bu ugurda hyzmatdaşlygy dowam etdirmek, döwletleriň ikisinde

hem edebiyat, sungat, kinematografiýa işgärleriniň, aýdym-saz toparlarynyň gatnaşmagynda çäreleri yzygiderli geçirmek, sport ýaryşlaryny guramak üçin ähli zerur şertleri üpjün etmek barada ylaşyldy. Şeýle-de döwlet Baştutanymyzyň özara Medeniýet günlerini geçirmek baradaky teklibi goldanylýp, Gazagystanyň ýakyn wagtda Astanada we ýurduň beýleki şäherlerinde Türkmenistanyň döredijilik işgärleriniň kabul etmäge taýýardygy tassyklandy. Bu çözümler hem-de geçiriljek medeni çäreler türkmen-gazak dost-doganlyk gatnaşyklarynyň has-da berkidilmegini ýardam eder.

Özbegistan Respublikasynyň Prezidenti Şawkat Mirziýoýewiň ýakynda ýurdumyza amala aşýan resmi saparynyň jemleri boýunça gol çekilen Strategik hyzmatdaşlygy çuňlaşdyrmak haknyda Jarnamada beýan edilşi ýaly, sebitleriň we ykdysadyýetiň degişli pudaklarynyň hakyky talaplaryndan usur alyp, iki döwletniň ýokary, orta we hünär bilimi gurama-

ŽURNALYŇ TÄZE SANY ÇAPDAN ÇYKDY

«Türkmenistan Sport» halkara žurnalynyň 2022-nji ýyldaky 3-njy sany çapdan çykdy. Sporta ýöriteleşdirilen bu neşiriň täze sany mukaddes Garaşsyzlygymyzyň 31 ýyllyk şanly senesine baglaşlanan dabaralary şöhlendiriň makalalarydyr suratlary bilen açýlar.

«Halkyň Arkadagly zamanasy» ýylynyň sport üstünliklerine beslenýändigine «Türkmenistan Sport» halkara žurnalyny okap, has oňat göz ýetirärsiň. Halkara ýaryşlarda üstünlik gazanyp, ata Watanymyzyň sport abraýyny mynasyp goran türgenleri sylaglamak dabaralary dowamly geçirilip durulýar. Şeýle dabaralar Aşgabat şäherinde, «Awaza» milli syňhatçylyk zolagynda giň gerim bilen guraldy. Halkara žurnalda şol dabaralara gatnaşanlaryň çykyşlaryna, olardan söhbet açýan teswirler makalalary uly orun berlipdir. Makalalaryň türkmen, iňlis we rus dillerinde ýerleşdirilýändigini Türkmenistanda sportda ýetilýän sepgitleriň dünýä jemgyýetçiligine ýetirilmegini mümkinçilik döredýär.

Türkmenistanyň türgenleriň däbe öwürülen ýaryşlar bolan «Aziýanyň çagalary» atly sport oýunlarynda, Çarwadalaryň bütindünýä oýunlarynda, Ýslam Raýdaşlygy oýunlarynda üstünlikli çykyşlary janköýerleriň ýadynda galdy. Ady agzalan ýaryşlara gatnaşyp, türkmen türgenleri 2022-nji ýylda-da ýeňişli ýörelgäni mynasyp dowam etdirdiler. Olar ata Watanymyzyň sport äleminde gazanylan üstünlikleriniň hataryny has-da uzaltmaga goşantlaryny goşdular.

Düýnähäniň iri futbol baýramy üstümdäki ýylda Aziýada guralar. Şonuň üçin Katarda geçiriljek Futbol boýunça dünýä çempionatyny köptaraplaýyn seljeryň makalalarydyr maglumatlar hem sport muşdaklaryny gyzyklandyrsa gerek. «Türkmenistan Sport» halkara žurnalynyň janköýerleriň sportunda söhbet açýan gyzkly makalalaryň birnäçesi okyjylara hödürlenipdir. Žurnalnyň täze sanynyň elektron nusgasyny turkmenmetbugat.gov.tm saýty arkaly ýükläp alyp bolýandygyny ýatladyrars.

Çarymyrat GYLYÇMYRADOW.

TÜRKMEN ALABAÝYNYŇ BAÝRAMYNA GUJURLY, SYZGYR, WEPALY

Türkmen alabaýlarynyň tohum arassalygyny gorap saklamak, olary ösdürip yetişdirmek, milli itşynaslyk sungatynyň tärlerini ýaş nesillere öwretmek maksady bilen, geçen ýyl yurdumyzyň ähli welaýatlarynda Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň merkezleri açylyp ulanmaga berildi. Oktyabr aýynyň soňky ýekşenbesinde belenliýän Türkmen alabaýynyň baýramynyň şanyna yurdumyz boýunça alabaýlaryň halkara gözelligi bäsleşigi geçirilýär. Ýeniji diýlip ygslan edilen ite «Ýylyň edermen türkmen alabaýy» diýen medal gowşurylýar. Bäsleşige welaýatlardan iň näýbaşy, arassa tohumly itler gatnaşdyrylýar hem-de türkmen alabaýlarynyň arasynda beden gurluşynyň aýratynlygy, ukyp-başarnygy, päsgelçilik-den geçişi boýunça ýaryşlar guralýar.

Men ýaşlygymdan bäri türkmen alabaýlaryny saklap gelyärim. 1996-njy ýyldan bu itler bilen has iğgin gyzgylanyp başladym. Arassa tohumly alabaýy edinmek üçin onuň gan arassalygyna aýratyn se-retmeli. Reňk alyşyanyňy görmeli. Köpeğiniň beden gurluşynyň aýratynlygyna üns bermeli. Olary ýaşlygyndan sagdyn edip yetişdirmeli. Munuň üçin dogry ýallamagy başarmaly. Kesellerden goramak üçin önüňden wagtlý-wagtynda degişli sanjymlary geçirip durmaly. Alabaýyň, esasan, gezimini ýetirmeli. Dogry ýallap, cygryny wagtynda berip, kesellerden gorap bilseň, owadan sypatly alabaýy kemala getirip bolýar.

Alabaýy ir säher ýa-da agşam çaglary, howanyň salkyn wagtlary gezdirmek adam saglygy üçinem

peýdalydyr. Ruhý taýdan lezzeti-de üstesine. Olary bäsleşiklere taýýarlamak üçin ýörite päsgelçiliklerden geçirmeli. Munuň üçin itşynas alabaýlar bilen des-deň gopmaly. Ir-ginsiz işi talap edýändigini üçin şeýle türgerleşigiň saglyga peýdasy kän.

Geçen ýylyň aprelinde yurdumyzyň welaýat merkezleriniň ählisinde Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň merkezleriniň açylyp ulanmaga berilmegi halkymyzyň genji-hazynasyna deňelýän alabaýlara goýulýan hormat-sarpanyň örän belentdedigini subut etdi.

Garagöz, Akdöş, Ýekemen, Ýolbars, Peleni ýaly tohum itleri ösdürip yetişdirdim. Özümdä, şeýle-de beýleki welaýatlarda itşynaslar şol tohum itlerini nesillerini häzirk wagtda-da yetiştirip gelyärler. Açyl

ny saklamakda, olary sagdyn edip yetiştirmekekde, ukyp-başarnygyny kämilleşdirmekde uly goldaw-goltgy bolup, işe bolan höwesimizi has artdyrýar.

Atamyrat SÜLEÝMANOW, Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň Mary welaýat merkeziniň başlygy, Türkmenistanyň at gazanan itşynasy.

GOJA TARYHDA ADY BAR...

Pederlerimiziň alabaýlary ösdürip yetiştirmekekdi yhlasy özüniň ajaýyp miwesini beripdir. Şeýlelikde, alabaýlar görnümдарлыгы we batyrgaýlygy bilen bir hatarda, ynsanyň wepaly hemayatkärine öwürilipdir. Bu babatda taryhy maglumatlaryň ençemesi akademik W.I.Sarianidiniň «Marguş. Beýik medeniýetiň syrlar dünýäsi we onuň hakyky keşbi» atly eserinde jemlenipdir. Eseriň tutuş bir bölümi «Öküz we it dini ygtykatlary» diýlip atlandyrylyp, onda itleriň eý görülip, hut ynsan derejesinde sarpalandygyňyň hakda şeýle diýilýär: «Dünýä medeniýetiniň hiç birinde-de ite oňparazykdaky ýaly hormat goýulmandyr. Awesta Widewdatynda it adaman soň ikinji orunda durýar, muňa itler bilen baglanyşykly Marguş yurdundan tapylan dürli gymmatlyklara öwürilipdir».

Biziň eýýamymyzdan öňki II-I asyrlara degişli Täge we Köne Nusay partýiýalarynyň esasy şäheri bolupdyr. XIII asyryň birinji çäryeginde ol yerde hünärmentçilik ösüp, syrçaly we syrçasyz keramikä önümler bilen bir hatarda, farfordan gap-gaçlary ýasamak giňden ýola goýuldyr. Şol gap-gaçlaryň yüzüne-de adam we haywan şekilleri çekilipdir. Şolaryň içinde Gündogar ýurtlaryna giňden ýaýran erkeklerdir rowayatlara esasynda çekilen äpet guşlary we itleriň şekilleri aýratyn tapawutlanypdyr.

Türkmen itleriniň adama hemayatkär bolandygyny gadymy edebi nusgalarm hem habar berýär. Muny oguz paýhasynyň dürdäneleri bolan «Gorkut ata», «Görogly» şadessanlarynda, şeýle-de orta asyrlarda meşhur şahyry we edebiýatçy hökümünde tanalan Reýhan Horezmiň «Mertebeler we kemlikler» eserinde aýdýň görmekek bolýar.

Horezmiň «Mertebeler we kemlikler» eseriniň tutuş bir bölümi «Itleriň üýrmegi we oduň ýalkymy myhmanlara ýol salgysydyr» diýlip atlandyrylýar. Eserde itler hereket edýän gahrymanlaryň hemrasy hökümünde suratlandyrylýar. Olar hemişe myhman gelyňjini buşlap, öz eýeleriniň göwnüne galkynma berýärler. Muny eserdäki şu setirler doly tassyk edýär: «Dygbyl ibn Aly Huza-gy şeýle diýdi: «Eger itim üýrüp, myhmanlary çagyrsa, kalbmymda şatlyk çeşmesiniň suwy joş urýar. Olary süýji söz, ýagşylyk we myhmansöýerlik bilen garşy alaryň».

Kitapda Dygbyl özi it haknyda şeýle buýsançly setirleri beyan edýär:

Köpdür ýagşy gylgy.
Üýrer, gije tümünde,
Getirer myhmanlary.
Öçse ojağyň ody,
Peselende alawy.
Goňjapap, ýakar ony,
Bu, itimiň edebi.

«Gorkut ata» şadessanyň «Salýr Gazanyň öýüniň ýagmalandygy boýy» bölümünde gujur-gayratly köpek ynsanyň hemayetçysy hökümünde örboýuna galsa, «Görogly» şadessanyndaky «it urşy» Görogly begiň söweş tälimi hökümünde görkezilýär.

«Gorkut atada» Gazan beg ordasynyň ýagdaýyny bilmekek üçin Garaja çopanyň ýanyna ugranda, çopanyň gara köpegi onuň öňünden gýkýar. Bu pursatlar eserde şeýle beyan edilýär: «Gazan gara köpek bilen habarlaşdy. Göreliň, hanym, ne habarlaşdy. Gazan aýdar:

Garaňky agşam olanda, waf-waf üýren,
Aýy aýran dökülende, şap-şap içen,
Gelen hyýrşyzlary gorkuzan,
Gorkuzýban, sesi bilen ürkünzen,
Ordamnyň habaryn bilermi sen, diýgiň maňa.

Saňa başym saglygyndan eýgillikdir edem, köpek, saňa! — diýdi. Köpek Gazanyň aýagynyň aşagynda togalan-dy. Gazan köpegiň yzyna düşüp, Garaja çopanyň ýanyna geldi».

Itleriň türkmen durmuşyndaky orny Gündogaryň beýik söz ussady Magtymguly Pyragynyň döredijiliginden hem soňa geçmändir. Söz ussady: «It ýalyn topraga dökseň hoşlaryň» diýip, onuň häsiýetli aýratynlygyny beýan eden bolsa, tutuş bir eserini — «Ak it» poemasyny oňa bagyşlapdyr.

Gahryman Arkadagymyzyň «Türkmen alabaýy» goşgusynda:

Goja taryhda ady bar,
Geçmişden janly yadygär!
Waspy dünýäniň jadylan,
Ykzar türkmen alabaýy —

diýşi ýaly, milli gymmatlygymyz bolup türkmen alabaýlary dünýä ykrarnamasyna eýedir.

Atamyrat ŞAGULYÝEW,
žurnalist.

ITŞYNAS

...Hamala itler ony aýak sesinden tanayan ýaly, Haldurdy heniz howla girip-girmänkä, bary birden üýrüşip ugradylar. Käbiri howluda peýda bolan daýanykly pyýadanyň her bir hereketinden, garaşyndam many gözläp, ondan gözüni aýyrmam, garysyny ýassanyňy ýatyrdy. Alabaýlaryň adamyň häsiýetini, päli-niýetini, özüni duýşuny, şatlygyny-gaýşysyny syzyp bilýändigikeri haknyda ol çopanlardan, halypa itşynaslardan kän eşidipdi.

Itlerini sözden geçirip ýören Haldurdy assyrynylyk bilen olaryň özlärini alyp baryşlaryny synlady. Edil adamlar ýaly, bu janawarlaryň hem her haýşynyň özüne muwapyk hüý-häsiýeti bar. Olary bir-birinden tapawutlandyran özbolusly alamatlar näçe diýseň tapylýar. Emma wepalylyk, garadaňsazmazlyk, mertilik, çydamlylyk, namyşjaňlyk, eserdeňlik ýaly häsiýetler olaryň ählisine-de mahsus. On baş ýyla basalykly wagt bäri alabaý itlerine ideg edip ýörensoň, muňa Haldurdy baş barmasy ýaly belet bolupdyr...

— Hally jan, men aýtsam, sen ynanmarsyň! Alabaý itleri ýaly akyly, asyly janawarlary men şu ömrüme gören däldirin. A-haw, biziň Ýekemenimiz dursy bilen akylyň öý-ä! Düýn gije goşuň çetinde turdy bir alahasyrdy. Möjekmi, şagalmy, anyk bilmedim welin, Ýekemen bir belanyň mekgesine mündi. Menem ynjalman ýaba atlandym-da, eňdim itiň yzndan. Bir mojuk işiň boljagyny yüregim syzan ýaly, barsam, Ýekemen goşuň gaýrasyndaky garpyzly pelde gapana düşen bolsa nätjek. Janawaryň ganjaryp duran penjiesini görüp, yüregim ezilip gitdi. Gapany yazdyrjak bolup gaýrylýan welin, Ýekemen agyrsyna çydamam, goşarymdan çalaja agyz salýar. Emma dişläýenok, jandar diýjeksiň ýene, cynyňy etse, elimi gara gana boyajak, zaluwat. Seresabrak çemeleş diýdigi-dä bu janawaryň.

Birmahalky bolan bu gürrüňi ýatlan Haldurdyň göz öňünde Juma çopanyň keşbi peýda boldy. Juma çopan janly-jandarlar, esasan hem itlere juda hamrak. Ol itlere ýal bermän saçağyň başyna çökmegi, duz datmasy usuly bilmeýär. Alabaýlar hem özlärini eý görüýändigini süňni bilen syzýan bolmaga çemeli, janawarlaryň gubarsyz garayýşlarynda bu adama mähribanlyk duýulýar.

Bir gezek süriňni halyndan habar almaga gelen Haldurdy gije ýola çykmany nämakul görüp, goşda galarman boldy. Daň bilen daň çyksa, köwşüniň gapdalynda Garagözün ýa-

tanyňy gördi. Ilkibada muňa üns bermedik hem bolsa, her gezek goşa gelende, bu ýagdaý gaýtalandy.

— Juma aga, Garagöz meni meýdan durmuşyna näbelet saýýar öýdýän. Onuň bu hereketi köwşüme ýylan-ıçyanyň girmeginden heder etdigmikä ýa-da biz örenimizde oýanary ýaly, eserdeňlik üçin edýär-mikä?!

— Onçaklysyny bilmedim, Hally jan! Belki, ol saňa wepadarlygyny, mähir-yhlasyňy bil-dirmek isleýän bolmagam mümkin.

Garagöz güjükligidan Haldurdyňnyň elinde ösüp-ulalypdy. Süýt-den çykandan soň, süriňi goramak üçin goşa getirilen Garagöz Juma çopana tiz höwrükdü. Emma onuň Haldurda garaýşy has başgaçady. Ulagyň goşa golaýlaşyandygyny aňan Garagöz Haldurdyňyň garagörmüden garsylardy. Haldurdy alabaýlaryň diňe bir akyly däl, eýsem, duýgur, duýguçyl, ekläp-saklan adama mähriban jandardyklaryna hem göz yetirdi.

...Uzak ýoldan gelendigi yüzünden bildirip duran ýaşuly saglyk-amanylyk sorasylan des-sine, habaryny aýtmak bilen boldy:

— Habarymy alsañ, Haldurdy, ýörite seni idäp gelendirin! Meniň adyma Galpak diýýärler. Gumda goýun bakýan. Özüň bilýän, giň sährada düşbi çolugyň, duýgur işiň bolmasa kyn. Soňky wagtlar itimiň garraýanlygy duýulýar. Şonuň üçin maňa Gajarymyň yzyny

tutar ýaly, oňa ýanamaçy ýekemen güjük taýýarlap ber! Şu ýumşumy bitirsen, bir tokly serpaý menden.

— Serpaýyň işi haýyr, Galpak aga! Ýöne meniň itlerim siziň göwnüňize, derdiňize ýararmyka?!

— Her güjükdän çopan iti çykmaýar. Men muňa belet. Emma, Haldurdy jan, seniň alabaýlaryň aslyna-nesline göwnüm ýetensoň, idegläp gelendirin! Itiň häsiýeti, köplenç, eýesine, onuň beren terbiyesine hem bagly bolýar.

— Onuň ýaly bolsa, itlerim güjüklän mahaly habar beräýerin...

...Galpak aga gün ýaşar çaglary ýetip geldi. Ol gözi açylmadyk güjükläriň daş sy-patyny, kelesiniň gurluşyny iğgin synlaýardy, şol bir wagtyň özünde-de olaryň her bir hereketini gözden sypdymazlyga çalyş-ýardy. Soňra ýaşuly çopan güjükläriň ähini çopany, taňlaýyna seretdi. Galpak aga aşaky dodagyny dişläp, ikibaka gybyrdap yörüşüne, içini hülmledip, güjüklere öz ýanyndan ba-ha beryärdi. Ol güjükläriň birini göz astyna alyp goýdy, emma içinde saklady. Haldurdy çopanyň dymmasyndam ikeriňilenýändigini duýdy. «Bolmasa, enesine saýladaýaly» diýen Haldurdyňnyň bu teklibi çopana-da makul göründi.

Garafky ýatagyň her çünkünde bir güjügi goýup, enesini içeri goýberdiler. Birsalydam ene it akja ýumajyk ýaly güjügiň ýeňsesinden dişläp, daşary çykardy. Bu çopanyň göz astyna alan häli güjügi. Ony gapynyň daş yüzünde goýandan soň, it beýleki güjükläri-ni hem ýagtylyga çykarmak üçin ýene yzyna ýumlukdy. Öz çakynyň dogry çykanyna göz yetiren çopanyň yzüi ýagtyldy.

Çopanlaryň köpýylyk tejribesine daýan-ýan bu synag bilen gadymy döwürlerden bäri hakyky çopan itleri saýlanyp alnypdyr. Öňki döwürlerde uzak aralykda güjükläri bilen goýlup gaýtdan alabaý goşa haýsy gü-jügiňi birinji getirse, şol güjük hakyky çopan iti — yekemen it hökümünde terbiýelenipdir.

***

Haldurdy daň bilen ithana baranda, ogul-lary Kerimidir Hekimiň hem bu ýerde, adat-dakylary ýaly, alabaýlary gezim etdirmäge taýýar durandyklaryny gördi. Onuň her iş-de ýardam bermäge, alabaý itlerini idetmäge höwesli ogullary saba ukusynyň hözirinden geçip, ithananyň içini syrpy-süpürüp, suwlap goýupdylar. Haldurdy öz göreldesine eýer-ýän ogullaryna guwandý.

— Kerim, arada kakamyň bizi Halkara «Türkmen alabaý itleri» assosiasiýasynyň welaýatymyzda gurlan merkezine alyp gide-ni ýadyňdymy?! Merkezde alabaý itleri üçin döredilen şertleri, türgerleşik meýdançalaryny synlap, ulsalam, hökman şu ýerde itşynas bolup zähmet çekerin diýip arzuw etdim.

Gurban GURBANOW.

Surata düşsün Bazar TILLAYEW.

SPORT

Ökdeler öňe saylandylar

Golaýda Mary şäheriniň 1-nji sport mekdebinde sportuň gandob görnüşi boýunça Türkmenistanyň birinijili ugrunda ýaryş geçirildi. Turuwbaşdan çekeleşikli häsiýete eýe bolan ýaryşa Aşgabat şäherinden we yurdumyzyň welaýatlaryndan 2006-2007-nji ýyllarda doglan oglan-gyzlar gatnaşdylar. Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komitetiniň meýilnamasy esasynda geçirilen sport ýaryşyna ýaş türgerler ýokary taýýarlykly gelendiklerini subut etdiler. Olaryň ýerine yetiren dürs urgularynyň, garşydaşlarynyň derwezelerine eden hüjümleriniň aglabasy şowly tamamlanyp, ýaşlaryň

sportda barha taplanýandygyny gör-kezdirdi.

Geçirilen ýaryşyň netijeleri boýunça birinji orny Aşgabat şäherinden gelen oganlar hem-de gyzlar ýygnydy toparlary eýelediler. Oganlaryň hem-de gyzlaryň arasynda Mary we Balkan welaýatynyň ýygnydy toparlary ikinji, şeýle hem Lebap, Mary welaýatynyň ýygnydy topary üçünji orna mynasyp boldular.

Mary welaýatynyň tälimçileri Tägmyrat Jöwherowyň hem-de Zoplatnaýa Ýegeniýanyň ussat türgerleri taýýarlan-ýandyklary aýratyn bellenildi. Gyzkly geçen ýaryşda aýry-ayry türgerler hem

deň-duşlaryndan tapawutlanmagy başardylar. Olardan Merdan Orazberdiyewi (derwezeci), Kuwwat Annaberdiyewi, Ýakup Halykowgy görkezmekek bolar. Baýrakly onurlary eýelän türgerlere Türkmenistanyň Bedenterbiýe we sport baradaky döwlet komitetiniň Hormat hatlary we medallary gowşuryldy. Tälimçilerdir türgerler sagdyn durmuş ýörelgesini öňe sürüp, türkmen sportuny ösdürmekde alyp baryşan asyly işleri üçin hormatly Prezidentimiziň adyna çyn ýürekden al-kys aýtdylar.

Welmuhammed GALANDAROW.
(Öz habarçymyz).

UKYNYŇ SAGLYGA PEÝDASY

Adamyň sagdyn hem-de netijeli zähmet çekmäge ukyply bolmagy üçin kadaly uký zerur. Uký öz wagtynda we doly alynmaly. Uly adamlar günün dowamynda 8, çagalarm bolsa 10 sagat uklamaly. Adam uklap ýatan mahaly, onuň merkezi nerw ulgamynyň işjeňli-gi seljerme tapgyryna girişip, dürli gyjyndyryjylara täsirini peseldýär. Bel-li bir sesleri, ýşyklary ukudaky adam saýgarmayar. Yürek, gan-damar, dem alyş we ýmit siňdiriş ulgamlarynyň işi sazlaşykly hereket edýär. Gündizki arakesme döwrü adam 15 — 45 minu-

dyň dowamynda gözlerine dýnç ber-meli ýa-da uklamaly. Uky wagtynda beden rahatlanýar we ähli ulgamlaryň işjeňli-gi kadalaşýar. Hut sonuň üçin hem zähmet bilen dýnç alşy sazlaş-dyryp, öz wagtynda doly ukynyň almak zerur. Beden üçin kislorodny zerur bolsy ýaly, merkezi nerw ulgamynyň kadaly işlemegi üçin uky hökmandyr. Ukyňyň rahat bolmagy üçin agşam yatmazdan öň agyr siňýän tagamlary iýmezlige çalyşmaly. Yatmazdan öň azyndan bir bulgur arassa agyz su-wuny ýa-da gatyk içmek, arassa ho-

SAG BAŞYM — SOLTAN BAŞYM

wada pyýada gezelenç etmek saglyk üçin peýdalydyr. Kadaly uký beden-iň kesellere garşy göreşijiligiňi ýokarlan-dyrdy. Ukyňyň kadaly bolmagy sag-dynylygyň girewidir.

Türkmenistanyň Saglygy goraýşy we derman senagaty ministrliginiň Saglygy goraýşyň habarlar merkezi.

Esaslandyryjysy —
Türkmenistanyň Ministrler Kabineti

Gazet 1920-nji ýylyň 29-njy iýulyndan bäri çykýar.

Baş redaktor
Kakamyrat
REJEBOW

REDAKSIÝANYŇ SALGYSY: Aşgabat şäheri, Garaşsyzlyk şaýoly-100, Türkmenbaşynyň erkin döredijilik mekany. TELEFON BELGILERI: kabulhana: 38-60-88, 39-96-99; baş redaktoryň orunbasary: 39-95-06; jogapkär kätib: 39-95-68; BÖLÜMLER: döwlet we jemgyýetçilik durmuşy: 39-95-96; kanunçylyk we halkara gatnaşyklar: 39-95-76; oba özgertmeleri, senagat we ekologiya: 39-95-94; sanly ykdysadyýet we telekeçilik: 39-95-75; medeniýet, sungat, taryh we edebiýat: 39-95-73; ylym-bilim we ýaşlar durmuşy: 39-95-95; saglyk, sport, syňahatçylyk we tebigat: 39-95-71; mahabbatlar we bildirişler: 39-95-69; hat-habarlar: 39-95-68. Faks belgisi: 75-18-35. WELAÝATLARDAKY HABARÇILARYMYZ: Ahalda: (+993137) 3-70-03; Balkanda: (+993322) 6-09-01; Daşoguzda: (+993322) 7-00-57; Lebapda: (+993422) 3-26-83; Maryda: (+993358) 6-62-48. ELEKTRON SALGYSY: türkmenistan-gazeti@online.tm Gazeti elektron görnüşde «turkmenmetbagat.gov.tm» we «metbagat.gov.tm» internet sahypalaryndan hem-de «Türkmenmetbagat» mobil gosundysyndan okap bilersiňiz. Redaksiýa gelen goňanymlar we fotossuralarynyň gajanyňyň, olara jogap we syn berilmeyär. «Türkmenistan» gazetinden makalalar, eserler, fotossuralar gýüçürlip çap edliende, gazete salgylanmak hökmandyr. Indeks — 69460. Gazetiň asyl nusgasy Hojalyk hasaplaşygndaky redaksi-on birleşig-iň Kompýuter merkezinde taýýarlanlydy. Gazet Türkmenistanyň Metbagat merkezinde ofset usulynda çap edildi. Öçeği A-2, möçberi 2 ç.k. A-110413 Nusgasy 24000 sany. Gazetiň çap edil-işiniň hiline Türkmenistanyň Metbagat merkezi jogap berýär. Telefon belgisi: 39-95-36.

Bahasy 30 teňne.